

Razvoj teče

Bliza se čas, ko bodo morale delovne organizacije sestaviti in oddati zaključne račune. Računska prizadevanja marsikje spremljata napetost in bojazen, ali bodo bilance uspešne pa tudi, ali bodo sprejete brez zastojev in zamudnih popravkov.

GOCOVİ VTISI

Dialektični bumerang

Najbolj vsakdanje opravilo, ki ga človek počne praviloma vse življenje, je iskanje samega sebe. Včasih so to trudapolno opravilo počeli z lučjo pri belem dnevu, danes pa imamo dosti bolj prefinjene načine, kar je seveda v skladu z drugimi časi in navadami.

Eden od teh načinov so vsekakor različni samoupravni sporazumi, s katerimi namensko združujemo denar za posamezne naloge in se pri realizaciji teh nalog skušamo znova najti kot ljudje — samoupravitelji. Na poti do naše ponovne potrditve pa se marsikdo zgubi.

Vedno poudarjamo, da svet ostaja na mladih. Še glasneje govorimo, da je premalo kadrov v osnovni zdravstveni mreži pa premalo visoko izobraženih kadrov v gospodarstvu, itd. Najglasnejši pa smo, ko je treba zbrati denar in to ne v enakem tonu, kot v prejšnjih dveh primerih. Delavci v gospodarstvu se lažje odločajo »za«, kot tisti v negospodarstvu. V slednjem pa je največje ravno srednje in visoko izobraženih ljudi, zaradi česar lahko sklepamo, da so omenjeni izgubili solidarost in občutek, morda celo sami sebe.

Dogaja se tudi, da tisti, ki so zase poskrbeli, izgubijo občutek skrbi za druge. Delavci v železniškem gospodarstvu menijo, da so za svoje mladince poskrbeli in da naj po njihovem zgledu vsak poskrbi za svoje. Očitno je potrebno poiskati »lastnika« študentov in dijakov medicinske šole. Podobna mnenja najdemo v trgovinski in gradbeniški dejavnosti.

Pozabljanje na drugo plat medalje ali nedialektično obravnavanje družbenih problemov se brez milosti maščuje. Primer za to je obveza, da pokrijemo izpad transportnih dohodkov v železniškem gospodarstvu. Prva povezava je z obnašanjem, ko gre za dijaške in študentske domove, kar naj ohranijo v mislih tudi tisti, ki trenutno niso neposredno prizadeti. Solidarost je namreč medsebojna obveznost. Druga povezava pa je z iskanjem čistejšega okolja, boljših cest in končno, a ne nazadnje z vikom in krikom ob demontiranju nekaterih železniških prog, na primer tiste od Jesenice do Planice in naprej. Na ves glas iščemo človeka, ki bo to naredil, plačal in storil namesto nas samih.

Financiranje krajevnih skupnosti je podoben primer, saj se denar, ki ga dam kot delavec v tej družbi, vrne v mojo krajevno skupnost, kjer ga porabim kot prebivalec v tej isti družbi. Marsikdo ne najde sebe kot samoupravitelja, ne v delovni organizaciji in ne v krajevni skupnosti.

Preveč bi pričakovali, če bi mislili, da bomo danes popoldne vse te probleme rešili, vendar jih kljub temu ne odlagajmo na jutri. Vse to se namreč maščuje, kot se maščuje neusposobljenost marsikaterega uvodničarja pri razpravah pred skenjanjem. Saj slaba obrazložitev zamegli pot do druge plati iste medalje, pomeni pa tudi materialno škodo.

Analiziranje vseh strani nekega problema ter vzrokov zanj in njegovih posledic nam omogoča iskanje samega sebe. Dialektika ima namreč to lastnost, da nas vedno udari po glavi tisti njen del, na katerega smo pozabili.

Gorazd Marinček

IZDAJATELJSKI SVET:

Vojko Novak (predsednik), Blaž Matekovič, Viktor Damjan, Marjan Mayer, Franci Strle, Breda Pavlič, Lojze Cepuš, Borut Slokan, Tatjana Pust, Artur Boroje, Mišo Javornik, Vladimir Jerman, Ivan Hafner.

NALOGE SINDIKALNIH ORGANIZACIJ V OBČINAH

Na nedavnih posvetih sekretarjev občinskih konferenc ZK, predsednikov izvršnih svetov občinskih skupščin in delegatov združenega dela v gospodarski zbornici je bilo zlasti veliko govora o vlogi sindikalnih organizacij v občini, češ da je prav zdaj priložnost — ob sprejemanju zaključnih računov — da se delo teh organizacij poži. Znatne naloge takoj sindikalne organizacije predvsem v občinskih koordinacijskih odborih za stabilizacijo.

Prizadevati si bodo morale, da obravnava zaključnih računov po kolektivih ne bodo samo gole formalnosti, ampak je vprico bilanc treba pregledati celo vrsto problematičnih zadev.

Ali imajo delovne organizacije toliko obratnih sredstev, da bodo lahko najemale kredite? Ali so lani bolj ali manj gospodarstvo zaposlovale nove delavce?

Kaj so ukrenile proti prevetiku obsegu boleznim in izostankom od dela? Kako je bila v praksi upoštevana sindikalna lista? In tako naprej. Če bodo člani občinskih sindikalnih svetov hoteli biti kot tem zahtevam, bodo morali temeljito proučevati vprašanje planiranja, samoupravnega sporazumevanja v gospodarstvu, probleme v delitvi dohodka in podobne stvari. Seveda bi bilo hudo narobe, če bi si občinski sindikalni sveti predstavljali svoje naloge v skupnem prizadevanju za stabilizacijo tako, da bi se omejevali na pismeno navodila. Svojo stabilizacijsko pomoč morajo videti predvsem v živem stiku s sindikalnimi delavci v TOZD.

KAKO BO LETOS S SKUPNO PORABO?

V minulem mesecu se je to vprašanje dokončno izčistilo, dne 10. februarja pa sta predsednik republiškega IS Andrej Marinč in podpredsednik Avguštin Lah seznanila s strukturo skupne porabe v letu 1976 predsednike izvršnih svetov občinskih skupščin. V primerjavi z lanskim letom bo delež otroškega varstva enak, torej 11,9%; prav tako bo enak delež zdravstva, namreč 40,7%. Delež izobraževanja pa nekoliko manjši — 35,2%, medtem ko je bil lani 35,5%. Vendar pa je ob tem treba pripomniti, da bodo sredstva za gradnjo študentskih in dijaških domov zagotovljena posebej na podlagi zakona, ki ga bo pripravil izvršni svet.

Druga oblika skupne porabe bodo imele letos bodisi enak delež, ali pa manjši kot lani. Samo kultura bo dobila nekaj več, namreč 3,4 namesto 3,3%, kolikor je dobila lani.

V splošni porabi slovenskih občin se bodo sredstva oblikovala letos tako, da bodo za 20% zastajala za realno rastjo družbenega proizvoda. Predlog tega dogovora bodo občinske skupščine podpisale konec februarja. Občine so bile večkrat opozorjene, da morajo iz proračunov izločiti vse, kar ne sodi vanje, in se prenaša na skupno porabo, oziroma na samoupravne interese skupnosti.

Popolnoma očitno je, da bomo letos intenzivno varčevali. Na regionalnih posvetih in po občinah so se vse družbene politične organizacije zavzele za zmerno omejitve porabe kakor to terjata stabilizacija. Upa ti je, da se bodo v razpravah o skupni porabi enako odločno zavzeli za varčevanje, zlasti zdaj, ko bodo razpravljali o zaključnih računih, tudi delavci v TOZD in drugi delovni ljudje. Uspeli bomo samo tedaj, če bo varčevanje postalo gibanje, politična skupna akcija!

Ko bi pa ti načrti ostali samo stvar stroškovnih služb v občinah in delovnih organizacijah — uspeh še zdaleč ne bi bil zagotovljen.

IMPERATIV: PRODUKTIVNOST IN IZVOZ

Se tako pametno varčevanje pri porabi pa seveda ni dovolj. Na s abilizacijski fronti nas čakata slej ko prej še obvede poglavitni ofenzivi, ki lani nista bili zadosti prodorni — prizadevanje za večjo produktivnost dela in intenzivnejšo vključitev našega gospodarstva v mednarodno delitev dela. Vse kaže, da mnoge delovne organizacije še niso prišle do spojo sindikalne organizacije predvsem v občinskih koordinacijskih odborih za stabilizacijo.

Letna konferenca združenja borcev NOV Stari Vodmat v Ljubljani je bila v nabito polni dvorani Kluba vojaških invalidov, Malenškova 1. To združenje šteje trenutno 344 članov, od tega je 157 žensk. Navzočih je bilo skoraj polovica, to pa je glede na to, da je mnogo ostarelih in bolehnih, tako ugodna udeležba, da bi bila z njo lahko zadovoljna vsaka organizacija.

Iz poročila predsednika Staneta Majcena je razvidno, da je bilo združenje aktivno skozi celo leto, da je bilo nosilec mnogih akcij za ureditev razmer v krajevnih skupnostih in za negovanje revolucionarnih tradicij. Med drugim je organiziralo osrednjo proslavo tridesete obletnice osvoboditve pred šolo »Dr. Jožeta Potrčar« 17. maja lani.

Hkrati s boljšo ureditvijo nagrajevanja bodo seveda delovne organizacije morale pogostiti že naprej še vrsto zamujenih zadev: izboljšati in smotnejše prilagoditi proizvodni organizaciji dela, doseči večji izkoristek vloženih sredstev, bolj približati proizvodnjo potrebam trga in tako naprej.

KAKO NAVZVEN?

Kar zadeva izvoz, pa so letošnje naloge še težje. Za vsako ceno moramo pospešiti blagovno menjavo z dežalami v razvoju; tare nas tudi to, da premalo izvažamo na trge razvitih zahodnih držav, kar zaradi previsokih lastnih cen (berti) zaradi premajhne produktivnosti) tam nismo konkurenčni. Stanje bomo izboljšali spet samo s političnimi sredstvi na samoupravnih bojiščih — tako, da bodo delavci tekoče seznanjeni s konkretnimi izvoznimi in uvoznimi programi ter z objektivnimi težavami. Delavska iniciativa bo pozitivno vplivala tudi na polju iznajdljivosti, kako s pridom nadomeščati uvožene surovine z domačimi. In naposled, stvar politične akcije je, da se bomo bolje povezali z organizacijami združenega dela v drugih republikah — kar nam doselej ni in ni v zadostni meri uspevalo.

Z. KRIZIŠNIK

IZ LETNE KONFERENCE TERENA STARI VODMAT

Budni na vsakem koraku

Borci NOV zvesto sledijo Titovim besedam in še nadalje vztrajajo v prvih vrstah za njihovo dosledno uresničitev — takšna je splošna ugotovitev iz letne konference združenja borcev NOV terena Stari Vodmat, ki je bila 2. februarja letos, neposredno po objavi Titovega intervjuja z urednico zagrebškega Vijesnika.

Letna konferenca združenja borcev NOV Stari Vodmat v Ljubljani je bila v nabito polni dvorani Kluba vojaških invalidov, Malenškova 1. To združenje šteje trenutno 344 članov, od tega je 157 žensk. Navzočih je bilo skoraj polovica, to pa je glede na to, da je mnogo ostarelih in bolehnih, tako ugodna udeležba, da bi bila z njo lahko zadovoljna vsaka organizacija.

Iz poročila predsednika Staneta Majcena je razvidno, da je bilo združenje aktivno skozi celo leto, da je bilo nosilec mnogih akcij za ureditev razmer v krajevnih skupnostih in za negovanje revolucionarnih tradicij. Med drugim je organiziralo osrednjo proslavo tridesete obletnice osvoboditve pred šolo »Dr. Jožeta Potrčar« 17. maja lani.

Občinski center MK najaktivnejši

Sekretariat občinskega centra marksističnih krožkov pri predsedstvu OK ZSMS v občini je sestavljal organizacijsko shemo občinskega centra. Tako je v pravnicih bitki v razvijanju in krepitevi OC v Ljubljani ni zaigral »prvo violino«. Ker je center novoustanovljen in razmeroma nepoznan ne bo odveč, če občanom podamo osnovne karakteristike.

Občinski center (OC) se ustanavlja z namenom koordiniranja in usmerjanja aktivnosti mladine v marksističnih krožkih, ki delujejo v OO ZSMS v naši občini. OC sestavljajo delegati, izvoljeni v MK. Praviloma ima vsak krožek po eno delegatsko mesto v občinskem centru, ki je sestavljen iz štirih organov in sicer sekretariat, predsednik, sekretar in delovna skupina. Predsednik in sekretar, ki sta voljena od sekretariata OC MK sta individualna izvršna organa. Predsednik sklicuje se stanke in vodi delo občinskega centra in sekretariata, ter vsklajuje delo delovnih teles. Predsednik je

ANDREJ SELAN

tudi član predsedstva OK ZSMS. Sekretar občinskega centra opravlja dolžnosti predsednika v njegovi odsotnosti, organizira delo delovnih teles, ter pripravlja gradivo za delo sekretariata.

Sekretariat OC MK v občini je podal tudi akcijski program do aprila 1976. Poudarimo naj le zaključek akcije: »ali je marksistična literatura dostopna za mlade, ustanovitev knjižnice, sodelovanje na seminarjih, ki jih prireja MK MK, ustanovitev marksističnih krožkov v istih OO ZSMS na šolah, domovih in KS, koder jih še ni in nenazadnje sodelovanje pri realizaciji osnovnega ideološkega izobraževanja za člane ZSMS, ki ga pripravljajo OO ZSMS.

Markisti in občine Center se vsekakor pohvalno odražajo v vseh svojih dejanjih, so povedali na mestnem centru marksističnih krožkov. So na poti, koder uspehi ne bodo izostali, zato je delo lahko v vzor vsem ostalim OC MK.

FRANCI STRLE

ni, posebej pa je treba omeniti še dva obiska z orientacijskimi pohodi in proslavami v pobrateni krajevni skupnosti Loški potok. Posnemanja vredna je bila tudi podelitev diplom za uspešno delo posameznim članom pri negovanju revolucionarnih tradicij. Število teh diplom prča, da je izredno dejavnih več kot polovico članov.

»Zveza združenja borcev NOV naj deluje kot politična organizacija, kot zveza bojevnikov, revolucionarnih in družbeno aktivnih borcev za socializem!« je med drugim poudaril predsednik Stane Majcen, ki je s to Titovo mislijo označil stanje pri negovanju pripravljenosti borcev NOV, da podprejo prizadevanja Zveze komunistov za zgraditev družbenega sistema, v katerem ne bo več beračev, hlapcev in revežev, pa tudi ne bogatašev. »Ne smemo pozabiti na naše tovariše,« je dejal Stane Majcen, »ki so padli, ne samo za našo svobodo, ampak za revolucijo in za socializem, za pravičen družbeni sistem. Se se dogaja, da nekateri bogatijo na račun tujeja dela in na račun naše samoupravne družbe. Zaradi tega moramo biti borke in

Zlasti moramo paziti, kdo spodkopava enotnost jugoslovanskih narodov, kdo izgrava zakone in druge predpise, kdo bogati na račun skupnosti. Vedeti moramo, da našo samoupravno družbo ne ogrožajo samo sovražniki socialistične družbe in nasprotniki socializma doma in na tujem, temveč da je ogrožena tudi takrat, kadar proces naše graditve iz objektivnih razlogov ne teče tako, kot bi moral. Sovražnik izrablja navadno prav takšne razmere. Zaradi tega je zelo pomembno, da vsak delovni človek dobi pravo informacijo o odnosih in dogajanjih v državi in v svetu, kakaj je tako bo mogoče ustvariti dobro organizacijo sistema družbene samozasčite. Borci NOV imajo nalogo obračunati z birokratsko centralističnimi in etatističnimi slami družbi, ki se porajajo in se skušajo uveljaviti že dalj časa. V ta boj je treba pritegniti zlasti mladino.

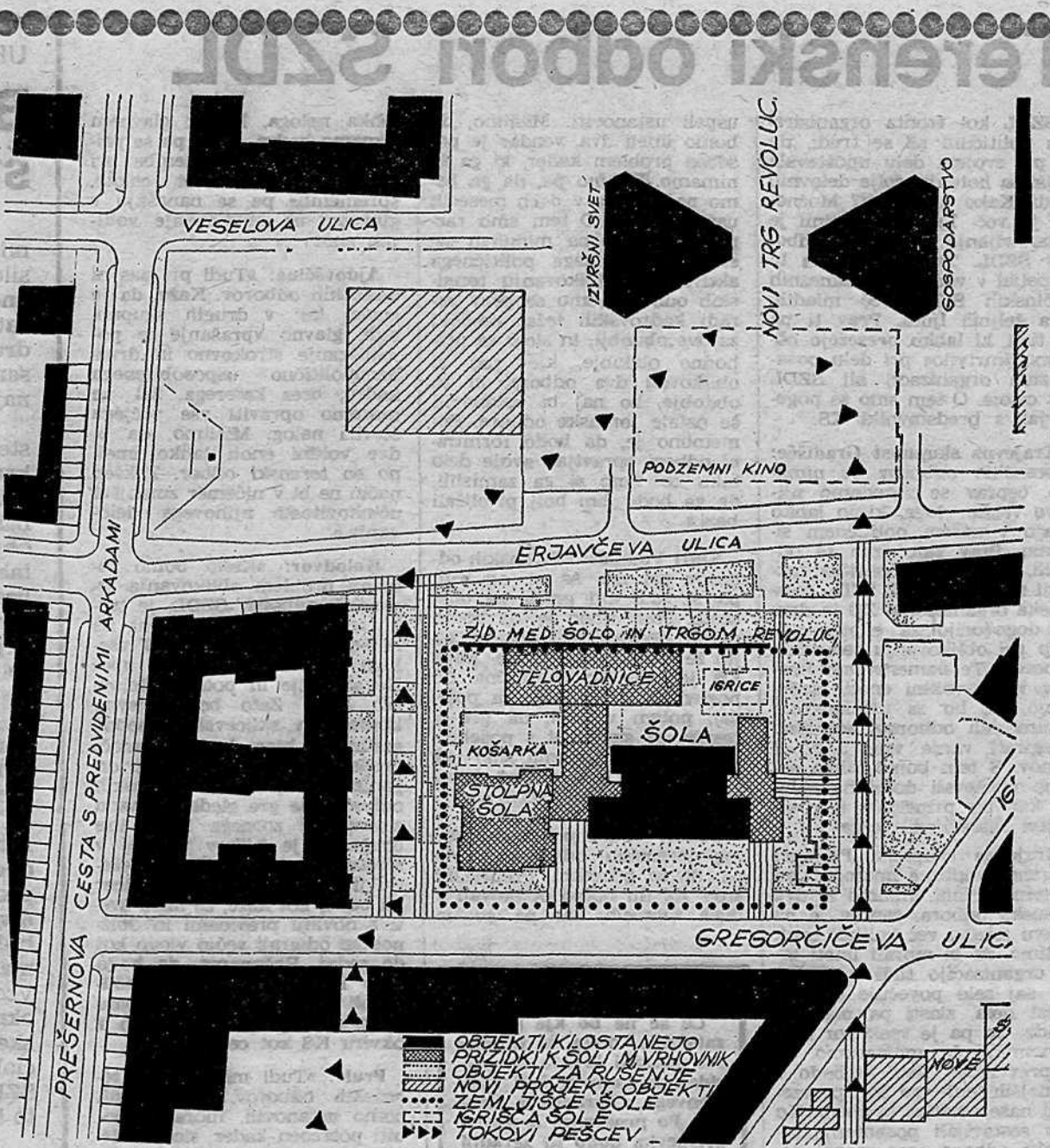
Na konferenci so poročevalci in člani razpravljali tudi o skrbi za socialno in zdravstveno varstvo borcev, ki se je zadnja leta zelo povečala. Možnosti za preventivno zdraviljenje v obmorskih krajih Umagu, Portorožu in Strunjanu je zmeraj več. Na razpolago so baze z ogrevano morsko vodo. To zdraviljenje je za borce NOV s priznanim dvojno delovno dobo pred 9. septembrom oziroma 13. oktobrom 1943 in s mesečnimi osebnimi dohodki pod 3.000 dinarjev brezplačno za deset dni v letu, za borce z OD pod 4.000 in 5.000 pa regresirano. Pri borcih po navedenem datumu je zdraviljenje brezplačno, če imajo OD 3.500 dinarjev in manjši, regresirano pa, če je njihov OD od 4.500 do 5.500 dinarjev.

Na konferenci so večjo skrb za socialno in zdravstveno varstvo borcev NOV toplo pozdravili. Izrazili so mnenje, da je taka skrb ne le zaslužena, temveč tudi potrebna, da bi borci lahko obnovili svoje moči in še dolgo služili naši družbi pri vzgoji mladega rodu. Konferenca se je tudi zavzela, da bi dobili pravico zdraviljenja v ambulantah za borce NOV vsi člani ZVB NOV ne glede na to, ali jim je priznana dvojna delovna doba ali ne, zakaj leti mnogi zaradi skromnosti in drugih razlogov niso uveljavili ali pa so bili samo v internaciji in ujetništvu, kjer pa je bilo njihovo zdravje tudi močno prizadeto.

Konferenca je ob koncu sprejela program za prihodnje delo ter sprejela sklep, ki jih bo posredovala republiškem odboru ZVB NOV Slovenije. Po konferenci so borke in borci NOV iz Starega Vodmata ostali na prijetnem tovariškem srečanju.

Med razpravo so veliko pozornost posvetili vprašanjem družbene samozasčite. O tem sta natančneje govorila Franci Stok in Alojz Žužek. Posebno zanimive so bile misli Franca Stoka. Dejal je, da novo ustavo uresničujemo v zelo zapletenih procesih socialističnega samoupravljanja. Zaradi tega je nujno poznati ne le viro naših moči, marveč tudi nevarnosti, ki čakajo nosilce samoupravne socialistične graditve. Okoliščine nam nalagajo, da smo na vsakem koraku budni, da pri delu in v svojem okolju nismo površni, da kritično spremljamo napake, da odstranjujemo pomanjkanje osebne odgovornosti in da povečujemo splošno disciplino.

FRANCI STRLE

PODPRIMO AKCIJE KRAJEVNE SKUPNOSTI GRADIŠČE IN ŠOLE MAJDE VRHOVNIK

Širši ali ožji interes?

Ze več let pišemo, projektiramo, planiramo in govorimo, da je treba v Gradišču izboljšati pogoje za življenje tamkajšnjih občanov.

Ponovno slišimo predloge o ureditvi parkov na Foersterjevem, Hribarjevem in Republiškem vrtu, na groblji med Rimsko in Aškerčovo cesto, arheološkem vrtu na dvorišču Doma inženirjev in tehnikov. Toda o vsem le pišemo in govorimo, a nič se ne premakne.

Ze več kot 15 let imamo zarisane in že odobrene pasaze med univerzitetnimi objekti ob Aškerčevi cesti in Trgom Revolucije preko in ob Foersterjevem vrtu, gostišču Pod lipco, Republiškem gozdnem vrtu vse do Trga Revolucije. Naši najboljši projektanti te povezave niso predlagali kar tako, svojega dela so se lotili zelo odgovorno zavedajoč je, da se dve kulturni središči povežeta s prekrasno in pestro potjo za vsakega pešca. Predvsem pa za študenta, dijaka in občana, da ga preusmerimo iz prometne Gorupove ulice in Gradišča v mirnejšo Vrnikovo ulico in skozi našete vrtove v center mesta. Takšna rešitev bi pomenila premik in dvig življenjskega standarda okolice in slehernega občana, potrošnika novih prometnih ureditev.

»Istočasno se oglasimo tudi ob boju osnovne šole »Majde Vrhovnik« za njen večji in bolj-ši življenjski prostor na sedanjem, zelo mačehovsko obravnavani lokaciji. Ko smo šolo pred leti zgradili, smo je odrinili od Gregorčičeve ulice. Tedaj smo resno računali, da bomo zgradili dovolj veliko funkcionalno šolsko dvorišče in telovadnico za Do-mom inženirjev in tehnikov. Žal smo ob kasnejši preiskavi terena našli na tako bogate prekriti starorimske in kasnejše objekte, da jih baje ne moremo in ne smemo uničiti ali celo kam drugam preločiti. Vse to pa je povzročilo, da je šola tako izgubila na tej površini vsako možnost gradnje telovadnice in dvorišča. Uprava muzeja je sedaj zasegla še celotno ostalo površino nekdanjega dvorišča Doma inženirjev in tehnikov, vse do Erjavčeve ceste.

Ob gradnji že preložene šolske telovadnice na novi lokaciji, med šolo in Erjavčovo cesto smo življenjski prostor okolice Doma ponovno utestnili, saj so nam ostale od projektiranega igralnega dvorišča samo male nefunkcionalne površine, zelo betonsko in železobetonsko oblikovanje, ki v tej velikosti za resnejšo šolsko uporabo niso primerne.

CIRIL STANIČ

Vrhovnik« za njen večji in bolj-ši življenjski prostor na sedanjem, zelo mačehovsko obravnavani lokaciji. Ko smo šolo pred leti zgradili, smo je odrinili od Gregorčičeve ulice. Tedaj smo resno računali, da bomo zgradili dovolj veliko funkcionalno šolsko dvorišče in telovadnico za Do-mom inženirjev in tehnikov. Žal smo ob kasnejši preiskavi terena našli na tako bogate prekriti starorimske in kasnejše objekte, da jih baje ne moremo in ne smemo uničiti ali celo kam drugam preločiti.

Vse to pa je povzročilo, da je šola tako izgubila na tej površini vsako možnost gradnje telovadnice in dvorišča. Uprava muzeja je sedaj zasegla še celotno ostalo površino nekdanjega dvorišča Doma inženirjev in tehnikov, vse do Erjavčeve ceste. Ob gradnji že preložene šolske telovadnice na novi lokaciji, med šolo in Erjavčovo cesto smo življenjski prostor okolice Doma ponovno utestnili, saj so nam ostale od projektiranega igralnega dvorišča samo male nefunkcionalne površine, zelo betonsko in železobetonsko oblikovanje, ki v tej velikosti za resnejšo šolsko uporabo niso primerne.

Ob tej drugi utasnitvi oz. zmanjšanju življenjskega prostora šole se je šolska uprava

Ni nam še znan zaključek tega prepričevalnega, nekulturnega in nehumanega boja med šolo in blokom, med potrebo šole, ki leži sedaj v prostoru kakor obrezana kost, in med ekonomskim izračunom bloka. Razumemo, da samo tako velik in obširen blok krije stroške priprave zemljišča, toda ali nam v lokaciji pomeni več 600 otrok ali podjetniška ekonomska računica gradnje bloka. Če se to zgodi, potem bo šola utegnjena z vseh štirih strani in se bomo začeli spraševati, kam naj preselimo otroke.

Predlagamo, da v tem boju vsi složno podpremo željo šole, željo 600 otrok, željo staršev in občanov, da postopamo do šole humano in s polnim razumevanjem do njihovih življenjskih potreb, ki so funkcionalno zahtevne in pedagoško ter človeško utemeljene.

CIRIL STANIČ